

Projekt

z dnia 23 lipca 2025 r.

Zatwierdzony przez

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SOCHACZEW**

z dnia 30 lipca 2025 r.

**w sprawie stanowiska dotyczącego zmiany przepisów prawa w zakresie ponoszenia przez gminy kosztów
pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz możliwości egzekwowania tych opłat**

Na podstawie art.18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 roku poz. 1465) oraz na podstawie § 42 ust. 2 pkt. 1 Statutu Gminy Sochaczew, uchwala się co następuje:

§ 1. Rada Gminy Sochaczew wyraża stanowisko w sprawie zmiany przepisów prawa w zakresie ponoszenia przez gminy kosztów pobytu mieszkańców w domu pomocy społecznej oraz możliwości egzekwowania tych opłat, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Stanowisko o którym mowa w § 1 kieruje się do:

1. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
2. Prezesa Rady Ministrów,
3. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
4. Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej,
5. Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
6. Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej,
7. Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z terenu województwa mazowieckiego,
8. Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej z Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej oraz Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej,
9. Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej z terenu województwa mazowieckiego,
10. Samorządów gminnych z terenu województwa mazowieckiego,
11. Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
12. Unii Miasteczek Polskich,
13. Związku Miast Polskich.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Gminy Sochaczew

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Sochaczew

z dnia 30 lipca 2025 r.

Zgodnie z art. 61 ust. 1-3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 pozycja 1283 ze zm.):

1. Obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) Mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) Małżonek, wstępni przed wstępnymi,
- 3) Gmina, z której osoba została skierowana do pomocy społecznej - przy czym osoby i gmina określone w pkt. 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

2. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą:

- 1) Mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- 2) Małżonek, zstępni przez wstępnymi - zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300 % Kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,
- 3) Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby o których mowa pkt 1 i 2.

3. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wносить osoby niewymienione w ustępie 2.

4. W przypadku niewywiązania się osób, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2. oraz ust. 2a, z obowiązku opłaty za pobyt mieszkańców domu w domu pomocy społecznej, ustalonego w decyzji lub umowie, o której mowa w art. 103 ust. 2, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Wydatki gminy podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepis art. 104 ust. 3-8 stosuje się odpowiednio. W oparciu o art. 96 ust.1 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej spoczywa na:

- 1) Osobie i rodzinie korzystającej ze świadczeń pomocy społecznej
- 2) Spadkobiercy osoby, która korzystała ze świadczeń z pomocy społecznej - z masy spadkowej
- 3) Małżonku, zstępnych przed wstępnymi osoby korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej - jedynie w przypadku gdy nie dokonano zwrotu wydatków zgodnie z pkt. 1 i 2 w wysokości przewidzianej w decyzji dla osoby lub rodziny korzystającej ze świadczeń z pomocy społecznej.

Powyższe było już częściowo przedmiotem rozważań w odpowiedzi na interpelację nr 875 w sprawie zmian w zakresie ponoszenia przez gminy kosztów pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej i możliwości egzekwowania tych opłat udzielonej przez podsekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Pana Marcina Zielenieckiego z dnia 3 stycznia 2020 r. Zgodnie z przyjętym w niej stanowiskiem przepisy ustawy o pomocy społecznej umożliwiają gminie, która ponosiła koszty związane z pobytem mieszkańca w domu pomocy społecznej wystąpienie o zwrot wydatków, jakie poniosła z tego tytułu, z masy spadkowej spadkobierców mieszkańca domu pomocy społecznej lub członka rodziny zobowiązanego do ponoszenia odpłatności za pobyt w DPS, pod warunkiem, że spadkobierca przyjmie spadek i tylko w sytuacji gdy spadkodawca był zobowiązany do ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej a z tego obowiązku się nie wywiązał.

Niestety przepis art. 96 ust. 1 nie upoważnia Gminy do dochodzenia zwrotu wydatków, jakie poniosła w sytuacji, gdy opłata wnoszona przez mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej, tj. 70% jego dochodu nie wystarczała na pokrycie miesięcznego kosztu utrzymania. Art. 96 ust. 1 nie daje zatem możliwości wystąpienia o zwrot kwoty różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez mieszkańca. Ta kwestia w ocenie Rady Gminy Sochaczew wymaga jednak uregulowania. Często praktyką jaka zdarza się w naszej gminie ale w innych gminach jest sytuacja, gdy osoba kierowana do domu pomocy społecznej posiada niewielki dochód, jednakże sumiennie wpłaca ustawowe 70% dochodu na pokrycie miesięcznego kosztu utrzymania, natomiast pozostałą część brakującej kwoty dopłaca Gmina, która to różnica w odniesieniu do aktualnej stawki miesięcznego pobytu w DPS stanowi istotne obciążenie dla budżetu gminy. Na tę sytuację często nakłada się również fakt, że osoba skierowana do DPS przebywa w tym miejscu kilka, kilkanaście a nawet 20 lat. Podopieczni kierowani do domu pomocy społecznej bardzo często są samotni, ale dysponują własnym majątkiem np. w postaci gospodarstwa rolnego, który to majątek w oparciu o przepisy prawa, poza sporadyczną darowizną na rzecz Gminy, przechodzi na dalszych spadkobierców nie partycypując w kosztach utrzymania podopiecznego.

Dla zobrazowania skali wydatków jakie ponosi gmina pokrywając koszty pobytu osoby przebywającej w DPS która płaci 70% ze swojego dochodu pobytu przedstawiamy średnie roczne wydatki gminy na jednego pensjonariusza.

Średni roczny koszt pobytu pensjonariusza w publicznym DPS w 2024 roku wyniósł 47.474,43 zł. W 2025 r. koszty te wzrosły.

Mając powyższe na uwadze Rada Gminy Sochaczew apeluje o podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do zmian w prawie polegających np. na umożliwieniu dochodzenia zapłaconej różnicy miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w DPS z masy spadkowej mieszkańca DPS niezależnie od tego, czy wywiązał on się z pokrywania tego kosztu w postaci przekazywania 70% swojego dochodu.